

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 28. maja 1879.

Obseg: Pritožbe o krivici, ki se paši godí v servitutnih gozdih, objavljene pred drž. zborom. — Gospodarske skušnje. — Gospodarske novice. — Nadaljevanje vcenitve zemljišč meseca aprila na Kranjskem. — Občni zbor „Glasbene Matice“ v Ljubljani 17. maja. (Konec.) — „Zvon“ o novotarijah naše slovenščine. — Federalizem za Avstrijo edina prava ustavna vladba. — Vodilo za državne volitve. — Iskren zagovornik. (Dal.) — Dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Pritožbe o krivici, ki se paši godí v servitutnih gozdih, objavljene pred državnim zborom.

Ko se je v zbornici poslancev razpravljajal proraĉun ministerstva kmetijstva, je govor prišel med drugim tudi na servitutne pravice. Minister kmetijstva grof Mansfeld je pri tej priliki objavil, da je on odloĉno zoper odkup servitutov in to zato, ker se potem slaba godí gozdom, ĉe majhni kosovi gozda pridejo v popolno lastnino posameznim kmetom, ki z njimi slabo gospodarijo in jih pokonĉavajo. Kar pa se tiĉe paše v servitutnih gozdih, je minister na pritožbe, da se kmetom paša zabranuje, odgovoril, naj poslanci, katerih beseda pri ljudstvu kaj velja, ljudstvo opominjajo, da se zmérno posluĉujejo pašne pravice in tako odvrnejo razpori med posestniki servitutnih gozdov in med kmeti, ki imajo v njih pravico paše.

O tej zadevi je poprijel besedo tudi poslanec Bärnfeind, kmetovalec iz gornjega Avstrijskega, moĉ naše (državnopravne) stranke, in se pritožil, da politiĉni uradi v gornjem Avstrijskem celó niĉ ne storijo, da bi se kmetom, ki imajo pravico paše za svojo živino v servitutnih gozdih, ne kratila ta pravica tako zeló, kakor se dandanes godí.

Gosp. Bärnfeind je med drugim govoril to-le:*)

Lastniki servitutnih gozdov kmete, ki imajo v teh gozdih pravico paše, trpinĉijo tako, da bi treba bilo, da gospod minister kmetijstva se obrne do ministra notranjih oprav, da ta po svojih politiĉnih uradih (okrajnih glavarstvih) dela na to, da paša ne trpí Źkoda, kajti živinoreja je v gornjem Avstrijskem glavni del narodnega premoĉjenja, in to zlasti od onega ĉasa, ko je vsled gospodarskega poloma cena lesá zeló padla, in je od druge strani znano, da živino vzdržati je mogoĉe le s pašniki, na katere se živina poleti goni. Ako se kmetom zabranuje in jim sitnosti (Quälereien) delajo, da ne morejo svoje živine na pašo goniti, silijo se s takim kratenjem pravic zmanjšati Źtevilo živine svoje, ker s pridelano svojo drugo klajo niso v stanu sedanjega Źtevilu rediti. — To, kar je gospod minister kmetijstva odgovoril na prošnjo po-

*) Bärnfeindov govor je pomenljiv tudi našim Bohinjcem. Vred.

slanca Walterskirchen-a, mene ni nikakor zadovoljilo; temu nasproti moram poudarjati, da v drugih krajih mojega volilnega okraja politiĉni uradi skrbno na to pazijo, da kmetje morejo vsaj toliko živine v servitutne gozde na pašo goniti, da si morejo vzdržati potrebno Źtevilo živine, lastnikom gozdov pa tudi Źkoda ne dela, in se vse to godí brez sekatur upraviĉencev.

Tudi jaz morem reĉi, da naĉrt nove gozdne postave je prav malo prida, vsaj ta postava bi celó niĉ ozira ne jemala na planinske deĉele (gornje Źtajarsko, KoroŹsko, Kranjsko itd.), kajti njeno glavno naĉelo je: gozd in povsod le gozd vzdržavati in povekŹati, vse drugo na planinah pa in zlasti pašo zatreti, ĉe tudi se s tem Źalijo postavne pravice upraviĉencev.

Ĉe naša drĉava, gledé na mrŹavi stan naših financ, morebiti ni v stanu, za povzdigo poljedelstva toliko storiti, kolikor storijo druge drĉave, se od našega ministerstva kmetijstva vsaj to more priĉakovati, da ne predlaga taciĉ postav, ki so na oĉitno Źkodo kmetijstvu.

Ĉe tudi rad pripoznavam hvalevredno delovanje ministerstva na to, da se v goliĉavah zopet les zaredí in so v ta cilj nastavljeni gozdni komisarji koristni, moram visoko vlado vendar opozoriti na sto in sto pritoĉeb kmetovalcev v gornjem Avstrijskem, da nakupujejo gozde obrtniki in obrtnijske druĉbe, ki se ne brigajo prav niĉ za to, da bi se ograje med njihovim za majhen denar kupljenim posestvom in posestvom sosedov obdrĉale, ker pravijo: „meni ni treba meje, moje posestvo je gozd, vsak mejaŹ naj skrbi za-se za svojo mejo.“ Kmet pa sam ne zmora stroŹkov za vzdržavanje meje in je nazadnje prisiljen, posestvo za niĉ prodati. —

Bodo li ti govori kaj pomagali nadlogam o pašnih pravicah?

Gospodarske skušnje.

* „MaŹ“, zeló hvaljena pijaĉa za konje. — Pod imenom „maŹ“ priporoĉa ĉasnik brabantŹke kmetijske druĉbe „Journal de la societé agricole du Brabant“ neko pijaĉo, ki jo Francozi z veliko pohvalo rabijo. Nareja se pa ta „maŹ“ iz otrobov, ovsa in lanenega semena, in sicer se vzame otrobov 1 tretjina (teĉe), ovsa 2 tretjini, 6 do 8 centilitrov pa lanenega semena. Po popisu Gayotovem se ta zmes nareja tako-le: oves in laneno seme se deneta v posodo, s katero